

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 27.2.2019
C(2019) 1777 final

Úrad pre reguláciu elektronických
komunikácií a poštových služieb
(RÚ)
Továrenská 7
P. O. BOX 40
828 55 Bratislava 24
Slovensko

Do pozornosti:
Pán Vladimír Kešjar
predseda

Fax: +421 2 5293 2096

Vážený pán Kešjar,

Vec: Rozhodnutie Komisie vo veci SK/2019/2146 – Veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach – Trh 2 – preskúmanie trhu

Pripomienky podľa článku 7 ods. 3 smernice 2002/21/ES

1. POSTUP

Komisia 1. februára 2019 zaregistrovala oznámenie slovenského národného regulačného orgánu (*Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb – RÚ*)¹ o veľkoobchodných službách ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach² na Slovensku.

---

¹ Podľa článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica), Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33, zmenenej smernicou 2009/140/ES, Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 37, a nariadením (ES) č. 544/2009, Ú. v. EÚ L 167, 29.6.2009, s. 12.

² Zodpovedá trhu 2 podľa odporúčania Komisie 2014/710/EÚ z 9. októbra 2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii *ex ante* v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len „odporúčanie o relevantných trhoch“), Ú. v. EÚ L 295, 11.10.2014, s. 79.

Vnútroštátne konzultácie³ prebiehali od 5. októbra 2018 do 5. novembra 2018.

Dňa 7. februára 2019 bola RÚ zaslaná prvá žiadosť o informácie⁴ a odpoveď na ňu bola doručená 12. februára 2019. Dňa 8. februára 2019 bola RÚ zaslaná doplňujúca žiadosť o informácie⁵ a odpoveď na ňu bola doručená 13. februára 2019.

Na základe článku 7 ods. 3 rámcovej smernice môžu národné regulačné orgány (ďalej len „NRO“), Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (ďalej len „BEREC“) a Komisia predložiť príslušnému NRO pripomienky k oznámeným návrhom opatrení.

2. OPIS NAVRHOVANÉHO OPATRENIA

2.1. Súvislosti

Štvrté preskúmanie tohto trhu na Slovensku sa oznámilo pod číslom SK/2016/1955⁶, k čomu Komisia nevzniesla žiadne pripomienky. RÚ na území Slovenska vymedzil štyri relevantné trhy so službami ukončenia volania v mobilných sieťach zodpovedajúce sieťam štyroch existujúcich prevádzkovateľov mobilných sietí (Slovak Telekom, Orange Slovensko, O2 Slovakia a SWAN Mobile), ktorých určil ako operátorov s významným vplyvom na trhu. RÚ všetkým operátorom s významným vplyvom na trhu uložil tieto povinnosti: i) prístup k špecifickým sieťovým zariadeniam; ii) transparentnosť; iii) nediskriminácia a iv) regulácia cien na základe metodiky nákladového modelu BU-LRIC pure. RÚ špecifikoval, že ukončovanie volaní pochádzajúcich z územia mimo EÚ/EHP je vyňaté z povinnosti cenovej regulácie.

RÚ v rámci veci SK/2016/1955 nestanovil žiadne nové sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti, ale špecifikoval, že ich stanoví v rámci osobitného postupu. Dané sadzby boli oznámené v rámci veci SK/2017/2010, pričom medzi navrhnutými nápravnými opatreniami figurovala regulácia asymetrických cien a prirážka za veľkosť vo výpočte vážených priemerných kapitálových nákladov (WACC). Komisia začala druhú fázu⁷ vyšetrovania podľa článku 7a rámcovej smernice a následne vydala svoje odporúčanie⁸. RÚ v dôsledku toho stiahol predmetné navrhnuté nápravné opatrenia.

V súčasnosti sa teda stále uplatňujú sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti oznámené pod referenčným číslom SK/2013/1462⁹ vyplývajúce z metodiky nákladového modelu BU-LRIC pure s údajmi pred roku 2013, ktoré sa pohybujú na úrovni 1,226 eurocentu za minútu. Znamená to, že podľa správy BEREC má

³ V súlade s článkom 6 rámcovej smernice.

⁴ V súlade s článkom 5 ods. 2 rámcovej smernice.

⁵ V súlade s článkom 5 ods. 2 rámcovej smernice.

⁶ C(2016) 8842.

⁷ C(2017) 7251.

⁸ C(2018) 1035.

⁹ C(2013) 3830.

Slovensko po Fínsku naďalej druhé najvyššie sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti v EÚ¹⁰.

2.2. Oznámené navrhované opatrenie

Oznámené navrhované opatrenia predstavujú úplnú analýzu trhu s veľkoobchodnými službami ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach. Ide o posúdenie a vymedzenie rozsahu relevantného trhu, určenie podnikov s významným vplyvom na trhu a navrhnutie súboru nápravných opatrení a zároveň vytýčenie všeobecnej koncepcie cenovej regulácie. Nezahŕňajú však stanovenie sadzieb za ukončenie volania v mobilnej sieti, to bude predmetom osobitného postupu¹¹.

2.3. Vymedzenie trhu

RÚ vymedzuje ukončenie hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach ako prenos volania smerovaného ku koncovému používateľovi individuálnej mobilnej siete, a to bez ohľadu na to, odkiaľ volanie pochádza. Služba ukončovania hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach teda zahŕňa ukončovanie volaní, ktoré pochádzajú zo všetkých mobilných či pevných sietí na Slovensku, z mobilných či pevných sietí v cudzine, ako aj z nemanážovanej internetovej telefónie (VoIP).

Vymedzenie trhu podľa RÚ však nezahŕňa volania ukončené prostredníctvom predinštalovaných mobilných aplikácií. Služby volania, ktoré si vyžadujú osobitné aplikácie inštalované na mobilných zariadeniach, dátové služby a prístup na internet sa nepovažujú za vhodné náhrady za ukončovanie štandardného hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti¹². RÚ vo svojej odpovedi na prvú žiadosť o informácie zdôraznil, že relevantný trh je obmedzený na sieť každého operátora, ktorý poskytuje ukončovanie hlasových hovorov.

RÚ opakovane uvádza, že jeho analýza trhu je zameraná na budúcnosť. Zahŕňa súčasných prevádzkovateľov mobilných sietí a obsahuje posúdenie podnikov, ktoré oznámili svoj zámer poskytovať služby telefónie prostredníctvom mobilných sietí. V rámci tejto koncepcie by RÚ bol ochotný zvážiť potenciálnych nových účastníkov, ktorí môžu v budúcnosti pôsobiť na trhu 2 prostredníctvom využívania vnútroštátnych roamingových služieb etablovaných domácich mobilných operátorov. Vymedzenie trhu by sa však nevzťahovalo na služby podnikov, ktoré prevádzkujú služby ukončenia volania prostredníctvom využívania cudzích roamingových služieb, pretože tieto by boli z relevantného trhu vylúčené v každom prípade, keďže podľa vymedzenia ide o vnútroštátny trh.

¹⁰ BEREC publikácia BoR (18) 103 – zdroj: NRO a BEREC.

¹¹ RÚ vo svojej odpovedi na doplňujúcu žiadosť o informácie uviedol, že cenové nápravy plánuje oznámiť v prvom štvrtroku 2019.

¹² RÚ vo svojej odpovedi na doplňujúcu žiadosť o informácie vysvetľuje, že tento záver vyplýva zo stanoviska RÚ, že prichádzajúce hlasové volanie, pre ktoré je potrebné mať na mobilnom zariadení nainštalovanú aplikáciu a umožnené dátové služby (teda prístup na internet ako predpoklad), sa na *maloobchodnej* úrovni nepovažuje za náhradu štandardného hlasového volania prichádzajúceho do mobilnej telefónnej siete. RÚ zastáva názor, že takéto volanie nie je pre koncového používateľa rovnaké, pretože musí byť pripojený k internetu a znášať náklady na prístup na internet.

Relevantný geografický trh má vnútroštátny rozmer.

2.4. Zistenie významného vplyvu na trhu

RÚ s cieľom určiť podniky s významným vplyvom na trhu bral do úvahy predovšetkým tieto kritériá: štruktúru trhu ukončovania volania; podiel na trhu v individuálnych verejných mobilných sieťach (100 %); podiel na trhu vo všetkých verejných mobilných sieťach; prekážky vstupu na trh; pokrytie sietí a miera penetrácie trhu s kartami SIM.

Na základe posúdenia týchto kritérií sa v navrhovaných opatreniach určujú títo operátori s významným vplyvom na trhu: Orange Slovensko a. s., Slovak Telekom a. s., O2 Slovakia s. r. o. a SWAN Mobile a. s.

RÚ dospel k záveru, že významné postavenie na trhu nemá žiadny iný podnik. Podľa posúdenia RÚ v súčasnosti na Slovensku nepôsobia žiadni operátori virtuálnej mobilnej siete.¹³ RÚ poznamenáva, že na Slovensku žiadny podnik nezakupuje veľkoobchodný prístup k rádiovkej prístupovej sieti s cieľom poskytovať mobilné služby koncovým používateľom v hosťovskej sieti operátora mobilnej siete¹⁴.

2.5. Regulačné nápravné opatrenia

RÚ v súlade s predchádzajúcimi preskúmaniami trhu navrhuje uložiť všetkým operátorom s významným vplyvom na trhu tieto povinnosti: i) prístup k špecifickým sieťovým zariadeniam; ii) transparentnosť; iii) nediskriminácia a iv) regulácia cien na základe metodiky nákladového modelu BU-LRIC pure.

V oznámených navrhnutých opatreniach sa nestanovujú sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti, ale objasňuje sa, že ceny sa stanovujú osobitným postupom a budú oznámené Komisii v prvom štvrtroku 2019. RÚ vo svojej odpovedi na doplňujúcu žiadosť o informácie uvádza, že pri budúcom rozhodnutí o regulácii cien sa uvalia maximálne úrovne sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti založené na modeli BU-LRIC pure. RÚ špecifikuje, že ukončovanie volaní pochádzajúcich z územia mimo EÚ/EHP bude naďalej vyňaté z povinnosti cenovej regulácie. Plánované cenové nápravy majú byť symetrické a nákladovo efektívne.

---

¹³ RÚ v posúdení pripomienok od zainteresovaných strán odkazuje na vymedzenie pojmov, ktoré poskytol orgán BEREC v dokumente BoR (16) 33, v ktorom sa operátori virtuálnej mobilnej siete rozdeľujú na i) čiastočných operátorov virtuálnej mobilnej siete a ii) plnohodnotných operátorov virtuálnej mobilnej siete. Čiastoční operátori virtuálnej mobilnej siete využívajú veľkoobchodný prístup k roamingu na účely ďalšieho predaja, plnohodnotní operátori virtuálnej mobilnej siete zasa využívajú duálnu platformu IMSI (medzinárodný identifikačný kód mobilného účastníka) s priamym veľkoobchodným prístupom k roamingu.

¹⁴ RÚ vo svojej odpovedi na doplňujúcu žiadosť o informácie zopakoval svoje stanovisko, že nie je možné na účely vymedzenia relevantného trhu 2 zahrnúť podniky, ktoré neprevádzkujú svoju vlastnú rádiovú prístupovú sieť a nemajú ani veľkoobchodnú zmluvu o prístupe k rádiovkej prístupovej sieti, prostredníctvom ktorej by mohli poskytovať služby mobilnej telefónie určené koncovým používateľom hosťovskej sieti operátora mobilnej siete.

3. POZNÁMKY

Komisia preskúmala oznámenie a ďalšie informácie, ktoré poskytol RÚ, a predkladá tieto pripomienky:¹⁵

3.1. Sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti

Komisia poukazuje na skutočnosť, že sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti platné na Slovensku v súčasnosti sú síce založené na metodike BU-LRIC pure, ale napriek tomu sú medzi najvyššími v EÚ, pretože boli vypočítané na základe trhových údajov spred roku 2013.

Komisia pripomína, že po tom, ako RÚ naposledy (v roku 2017) oznámil podrobnosti o nápravách a presné úrovne sadziieb za ukončenie volania v mobilnej sieti, Komisia vydala odporúčanie a následne boli oznámené navrhnuté opatrenia stiahnuté. RÚ teda umožnil slovenským prevádzkovateľom mobilných sietí profitovať z druhej najvyššej sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti v EÚ, ktorá výrazne presahuje priemer EÚ i náklady, ktoré možno logicky predpokladať pri efektívnom poskytovaní služieb ukončenia volania v mobilnej sieti na Slovensku, a to počas obdobia, ktoré bolo výrazne dlhšie než obdobie na preskúmanie trhu.

Komisia navyše opakuje svoje stanovisko, že povinnosť nákladovej orientácie na základe metodiky BU-LRIC pure najlepšie podporuje hospodársku súťaž, pretože okrem iného predstavuje záruku maximálneho prospechu všetkých používateľov z hľadiska výberu, ceny a kvality, v súlade s článkom 8 ods. 2 rámcovej smernice. Navyše konštatuje, že sadzby za ukončenie volania v mobilných sieťach založené na modeli BU-LRIC pure prispievajú k vytváraniu rovnakých podmienok pre operátorov, pretože odstraňujú narušenia hospodárskej súťaže na trhoch so službami ukončenia volania.

Komisia navyše počas prechodu na „eurosadzbu“ podporuje NRO v tom, aby naďalej aktualizovali svoje modely BU-LRIC na základe najnovších dostupných údajov (napr. modely prevádzky, objem volaní a údajov, finančné parametre atď.) v rámci primeraného úsilia a nožnej miery. Takéto aktualizácie podľa názoru Komisie nepredstavujú mimoriadnu záťaž a ich výsledkom môže byť presnejší odhad nákladov na ukončovanie volaní v predmetnom období, na ktoré je preskúmanie zamerané.

Preto Komisia nalieha na RÚ, aby čo najskôr zaviedol symetrické sadzby za ukončenie volania v mobilnej sieti orientované na náklady a založené na modeli BU-LRIC pure, a najneskôr v prvom štvrtroku 2019, ako RÚ sám oznámil. Včasné vykonanie nedávno vypočítaných sadziieb za ukončenie volania v mobilnej sieti podľa BU-LRIC pure je mimoriadne dôležité z hľadiska očakávaného prechodu na „eurosadzbu“, pri ktorej sa bude zohľadňovať vážený priemer efektívnych nákladov v Únii.

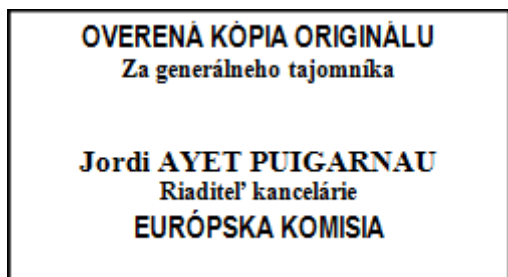
Na základe článku 7 ods. 7 rámcovej smernice musí RÚ v čo najväčšej miere zohľadniť pripomienky ostatných NRO, BEREC a Komisie a môže prijať výsledný návrh opatrenia. Pokiaľ tak urobí, predloží ho Komisii.

---

¹⁵ V súlade s článkom 7 ods. 3 rámcovej smernice.

Stanoviskom Komisie k tomuto konkrétnemu oznámeniu nie je dotknuté žiadne stanovisko, ktoré môže Komisia zaujať vo vzťahu k ostatným oznámeným navrhovaným opatreniam.

Komisia v súlade s bodom 15 odporúčania 2008/850/ES¹⁶ uverejní tento dokument na svojich webových stránkach. Komisia nepovažuje informácie uvedené v tomto dokumente za dôverné. Do troch pracovných dní od doručenia môžete informovať¹⁷ Komisiu, ak sa domnievate, že v súlade s právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa obchodného tajomstva tento dokument obsahuje dôverné informácie, ktoré si želáte pred uverejnením vypustiť¹⁸. Každú takúto žiadosť by ste mali zdôvodniť.

S pozdravom

Za Komisiu
Roberto Viola
generálny riaditeľ

---

¹⁶ Odporúčanie Komisie 2008/850/ES z 15. októbra 2008 o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby, Ú. v. EÚ L 301, 12.11.2008, s. 23.

¹⁷ Žiadosť zašlite buď e-mailom na adresu: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu, alebo faxom: +32 2 298 8782.

¹⁸ Komisia môže informovať verejnosť o výsledkoch svojho posúdenia pred uplynutím uvedenej trojdňovej lehoty.